

O IMPERIO DO DESPOTISMO

O abuso do poder, a opreixón, o cerril fanatismo, xunto a una morbosa e cruel deshumanidade; son sin dúbida algunha ás máis acusadas constantes históricas do centralismo español, que dende a instauración do seu poder absoluto acadou ó longo de varios séculos unha colleita plea de fracasos e humillacións internacionais, de desastrosas aventuras guerreiras, de probeza, frustracións e calamidades a oito.

Isto non pode sorprenden a ninguén se se teñen en conta as circunstancias do seus orixens e os fitos a conquistar tales como premer a todos os países hispanos nunha forzada conxunción política co gallo de lles impor, con ferreña teimosía, a reaccionaria e momificada hexemonía do imperialismo castelán.

Na España centralista tradicional, a posición filosófica dos poderes públicos perante a súa xestión político-administrativa, endexamais foi a de gobernar senón a de mandar; o gobernante non tivo nin ten cabida entre os estamentos monopolizadores da autocracia centralista e cando algún teu xurdido, sempre apareceron os "mandons", pra se lle opor, e, senón era por meio da vil caluñia ou do descreto sementado polo patriotismo goro e fachendoso, botábase man da forza pra o destronar e impor novamente o ausolutismo castizo, cúa filosofía favorita é a que fica sintetizada no "orden y mando", tan grato ós ouvidos dos funcionarios meseteiros. Non é pois estraño que nun país rexido por tan reaccionaria mentalidade, todo auge de progreso, de emancipación socio-económica das clases populares sexa xulgada como unha ausadía inacetábel, unha ofensa á intanxibel maxestade do poder, polo que compre ser castigado con ardua enerxía de exemplarizador escaurido.

Nós coidamos que esta fosilizada aitude mental do centralismo, remanece de que ten autoconciencia da súa incapacidade patóxena pra perviver en calisquer ambiente de progreso e libre xogo das forzas creadoras; onde o traballo farrador e a intelixencia escraucedora, teñen que ser os máis apreciados atributos do gobernante e do cidadán; emporiso reaxe contra todo adianto con furia exterminadora; veleiqui o pulo motor da sedición falanxista de 1936, que non foi outra cousa máis que a exaltación virulenta do instinto de pervivencia da clás ausolutista asovalladora, que se sabe ferida de morte o mesmo intre en que teñan termo os seus anacrónicos e revellidos privilexios de caste.

A españolísima ditadura franquista, ten toda a razón, e o que poderíamos calificar de dereito histórico, pra se considerar a lexítima instrumentación política dos poderes da España unitaria e centralista; non é pois estrano que considere que ela é a patria i-o que está contra dela esta contra da patria, no que ista ten de tradición histórica de negación represiva de todo dereito, de toda evolución, de toda liberdade. É de tal xeito a xenuina personificación do despotismo de sequeiro, afincado no clericalismo, no feudalismo e no militarismo; as tres forzas regresivas de cuio egoísmo de clás e tradicional incapacidade, remanece o secular atraso e decadencia peninsuar tan comenente e proveitoso pra os intreses imperialistas da cutrora poderosa Inglaterra e dos demais países domeantes do mundo aitual; o que lles asegura unha grandeira colonia pra as súas expansiones turísticas, productora de primeiras materias e máu de obra sumisa e barata. Eis eiqui as razóns principais do porqué da pervivencia diste resaiño totalitario, amparado polo fariseísmo cómplice e cobarde do esmorecente "mundo libre", sin cuio apoio económico e diplomático, xa fai tempo se houbera afundido no mais vergoñento e total fracaso.

Veleiqui pois a imaxe real da España de oxe, de onte, de sempre. Imperio do despotismo, que se non rexe polas leis i-os dereitos instrumentados nos códigos senón pola sumisión da espada, do trabuco, do fisil... onde a nación galega sometida a un virtual estado de colonia, topa pechados todos os vieiros pra soerguer a súa economía, a súa cultura e todo canto a caracteriza como unha comunidade diferenciada no concerto dos países ceibes e civilizados.

Salvo a lóxica evolución dos tempos, non é acaso a España de oxe a mesma da época de Torquemada? Daquela ficaba rexida polo tribunal do "Santo Oficio" e oxe polo "Opus Dei" a "Santa Maffia" como irónicamente é nomeada polo povo. Denantes, o delito de pensar rematava na fogueira "purificadora", agora remata no fusilamento ou no garrote vil, o mesmo asañ sarraceno a mesma furia cruel contra todo degaro de liberdade de emancipación popular.

Non é tamén un procedemento inquisitorial considerar o pensamento como oxeto de delito como no caso de Mendez Ferrín procesado e condeado a dous anos de cadea no penal de Santoña por lle atoparen, ó ser violado o seu domicilio pola forza pública, os orixinaes dunha novela non publicada?

Que desemellanza existe entre o outrora tribunal do "Santo Oficio" e o de agora "Tribunal militar", que está a xulgar en Burgos a un fato de nacionalistas vascos que aspiran liberar o seu país da tutela abafante do imperialismo meseteiro?

Cuando calificamos de fosilizada a mentalidade do español típico, non estamos empregando unha frase máis ou menos efectista, senón definindo unha realidade permanente que ten plea vixencia en tódolos setores políticos peninsuares de dereita e de esquerda. De qué outro xeito pode calificarse a teima contumace de querer destronar o despotismo ausolutista tradicional trocándoo por un sistema democrático pero mantendo as mesmas estruturas unitarias e centralistas en aberta oposición os lexítimos e irrenunciabais dereitos das nacións diferenciadas como Galiza, Cataluña i-Ezkadi?

Tódolos intentos feitos en tal senso ó longo da historia, remataron no mesmo fracaso, na mesma represión violenta, (Vai á páx. 29)

A NOSTRA VERBA

ANO LII

Buenos Aires, Decembro de 1970

Nº 515

EDOARDO SANCHEZ MILLARES E' PRESIDENTE DO CENTRO GALEGO

Endexamais nos aconteceres históricos da coleditividade, a transmisión do mando das autoridades tivo o releu emotivo que se rexistrou na protagonizada no Centro Galego de Bos Aires co gallo de asumir a presidencia da institución o candidato triunfante, don Edoardo Sanchez Millares e os respetivos carregos do seus compañeiros de Xunta e, cuia tarefa estivo a carrego do presidente saite don Xosé Alfonso Reboreda.

Edoardo Sánchez Millares foi proclamado presidente do Centro Galego

O ACTO

A cerimonia levouse a cabo no salón Castela que resultou pequeno pra acoller atal moitodume de xente cobizosa de asistir ó acto e moita da cal ocupou pasillos e vestibulos desbordando até á rua...

As 20 horas fixeron a súa entrada dende o exterior, os integrantes da Xunta Directiva saite i entrante, sendo ovacionados cramorosamente e que arreceioui cando se ubicaron no escaerío.

Encetou o acto o segredario señor Edoardo A. Pérez, dando lectura a acta de proclamación do resultado eleitoral, decrarando Presidente da entidade ó señor Edoardo Sánchez Millares, e Vicepresidente o señor Manuel Martínez Lamela. Aseguido deu a coñecer os novos vocais que por orden de programación correspondían ós señores Alfredo Baltar, Xosé Fernández Pardo, Manuel Corbacho Monteagudo, Alberto Adrio, Xosé María Díaz López e Xosé Cuñarro, pola coalición triunfante, e os señores Xoán Carlos Bouzo e Victor Riveira, pola minoría.

Continuou o acto cos integrantes da Comisión Sindical, Consello de Apelación e Representantes de socios.

FALA O SEÑOR REBOREDA

Moi emocionado, fixo uso da verba o señor Alfonso Reboreda, e deu comezo decindo:

"Estamos hoxe eiqui, vivindo un dos feitos máis trascendentais que na institución por imperio do sentimento democrático

e galego que é honra desta casa, e que nos obriga por disposición estatutaria que os homes chamados a dirixir sexan escolleitos en comelios ceibes, que até agora ningún poido tachar de parcialidad ou impuñaren por defectos de procedimental."

"Eu quero sinalar, i é mester que o faga, que un destino que non percurei, e unha conxuntura que tampouco produsein, levoume a outra honra de presidir este meu querido Centro Galego."

E máis adiante o señor Reboreda afirma:

"...O meu espírito, o meu corazón e o meu cerebro dinme que, se por imperio das circunstancias denantes apontadas eu fun símbolo e vértice de tódas as vosas vontades, o mérito de canto se fixo non é meu, que é voso é fólgame en asín decillo, porque a miña misión non foi nen consistiu, en máis que deixar facer; porque o fondo conecimiento que eu teño da nosa institución donabame a comprensión máis doada pra enxerguer que o Centro Galego estaba doente de estatismo e persoalismo... e que pra polo a camiñar novamente, nunha revolucionaria acción de despegue, era mester xustamente iso: deixar a todos cantos, con tantas ou maiores aptitudes ca min, estaban dispostos a labraren na maravillosa herdade que é o Centro Galego..."

"En boas mans fica a presidencia desta casa."

"Non vou facer eiqui a louvanza de don Edoardo Sánchez Millares. Dabondo o coñecemos todos na súa capacidade e calidade de human. Non vou esteriorizar os méritos de don Manuel Mar-

tínez Lamela, nen afirmar canto supón pró Centro Galego o que se sumen á súa Xunta Directiva os señores Alfredo Baltar, Alberto Adrio, Manuel Corbacho Monteagudo e os demais membros reeleitos.

"Emporiso, reiterando a trascendencia deste acontecemento, como Presidente do Centro Galego de Bos Aires, exemprar institución ó servizo de Galiza e desta Arxentina amada, cumpro neste intre, solene de pr en posesión do seu carrego de Presidente da entidade ó señor Edoardo Sánchez Millares e os demais integrantes da lista que o acompañaron como candidatos no que cada un deles corresponde..."

SANCHEZ MILLARES

Cunha grande ovación foron recibidas as derradeiras verbas do señor Alfonso Reboreda, e que continuaron perante o señor Sánchez Millares ó encetar o seu discurso, quen manifestou o seguinte:

"Decote emocionoume o acto formal por min moitas vegadas presenciado, da transmisión de mando de presidente entrante."

"...Ren podo deciros que non sei, des. Ben sabedes que ó longo dun camiño de saquefizo, houbo etapas duras pra nosa institución... que sufrimos todos. E as inquedanzas vividas donaron madurez e claridade ás ideas pra que sexan estas, en primeiro lugar, as que movan o noso corazón xenerando bases e solucións que couden novas angurias e ameazas pra esta casa tan nosa, que tanto queremos."

E máis adiante apresou o señor Sánchez Millares:

"... E mester, por elo, decir eiqui, que este triunfo eleitoral que consagrou a lista da coalición democrática, debes en gran medida á certa visión do meu antecesor don Xosé Alfonso Reboreda, por canto toda acción levada a cabo durante a súa diña e breve presidencia, unha das

(Vai á páx. 39)

TRUNFO A DEMOCRACIA E A GALEGUIDADE

Resultante dunha manífica organización, fixo posíbel que o 25 de outubro pasado, máis de 21.000 votantes, polderan sufragar no Centro Galego onde realizábanse eleccións co gallo de elixirense os candidatos que pasarían a integraren a metade da Xunta Directiva e dos Corpos Estatutarios da entidade.

Pinado o escrutinio, a coalición democrática integrada polas Agrupacións A Terra, Breogán, Galicia e Unión Galega, resultou triunfante por unha maioría aplastante: 15.376 votos, e a Agrupación Celta 5.729...

Foi a confirmación plea do sentimento democrático e de galeguidade da emigración.

Como consecuencia do trunfo incorporáronse ós Corpos Orgánicos da entidade os seguintes asociados:

XUNTA DIRECTIVA: Presidente: Edoardo Sánchez Millares; Vicepresidente: Manuel Martínez Lamela; Vocais: Tidoares: Xosé Fernández Pardo, Alfredo Baltar, Xosé María López, Manuel Corbacho Monteagudo, Xosé Cuñarro e Alberto Adrio. Vocais Suplentes: Basilio Iglesias, Anxel García Golpe, Uxío Sánchez Fraga Daniel Alfonso Núñez, Alvaro Campos, Evaristo Míguez Illober, Francisco Landeira e Alfredo Lastres López.

COMISION SINDICAL: Síndicos Tidoares: Oscar L. López Blanco, Xosé Antón Ríos, Carlos J. Fernández Fernández e Xoán

Carlos S. Rodríguez, Síndicos Suplentes: Anxela R. Alvarez Abela, Norberto V. Leonardi, Manuel Blanco González e Gumersindo García. CONSELLO DE APELACION: Pedro F. Prado, Daniel Calzado Picoiro, Xosé Adrio Yañez, Valeriano Saco, Santiago R. Gasalla, Xosé A. Orrea, Xosé García Rodríguez, Manuel Fernández López, Xesús Gato, Aniceto Penelo e Xosé Abad Rivas.

Asimismo, incorporáronse á Asamblea de Representantes 90 tidoares e 40 suplentes.

Concedido o resultado eleitoral, auténtico plebiscito, sucedéronse

esceas de xúbilo incontíbel que tiveron a súa esteriorización no salón do Centro Ourense en que despóis de se corear os Hinos Galego e Arxentino, os señores Xosé Alfonso Reboreda i Edoardo Sánchez Millares pronunciaron verbas de aceso patriotismo galego e, posteriormente, no casal do Centro Pontevedrés onde se serviu unha cea e máis dun milleiro de comensais e, na que pronunciaron aforvoas das verbas os presidentes das Agrupacións triunfantes, como tamén os señores denantes mencionados que xa o fixeran no Centro Ourense.

SOLIDARIDADE CO POBO BASCO

O tribunal militar que está xulgando na cidade de Burgos a un fato de patriotas vascos polo delito de defender os irrenunciabais dereitos do seu país, é a representación xenuina da España centralista: que equivale a represión, e despoitismo.

A Irmandade Galega, solidarízase cós patriotas vascos e con todos cantos loitan polo reconecimiento dos dereitos de autodeterminación dos pobos ibéricos.

REVOLDAINA

CUCO-REI

Con data de setembro derradeiro, apareceu "Cuco-Rei", pequeno boletín escrito en lingua galega, feito e dirixido por Lois Seoane.

...*Son catro ou cinco páxinas gratuítas. (Comenta o editorialista con pavera petulancia...) Facémolo soios e pagámolo nós. Nin Mecenás que presuman de axudarnos, nin suscritores que non paguen, nin Mecenás que inserten avisos que tampouco pagan. Son catro páxinas, dúas follas libres, feitas por escritores e artistas arredados de calquer agrupación de "aficionados" en cuestión culturais e galegas.*

Certamente, o señor Seoane é un home moi contradictorio... Tan contradictorio, que, por sistema, ou porque lle peta, ten a teima de negar a existencia de Mecenás —que algún houbo, e hai— na colectividade galega, sen reparar mentes no mecenazgo que patrocina a audición radial "Galicia Emigrante" que ele dirixe e da cal é beneficiario...

De calquera xeito, xa que o señor Seoane está disposto a refugar de "Mecenás que presuman de axudarnos..." e bó, saudable, que tome atal decisión de pagar do seu agachado peto o referido pequeno boletín, xa que é home de fortuna, e que lle dona, neste caso, e cun pequeno desembolso, unha excelente oportunidade de se loir oficiando de Mecenás... refugando de paso toda competencia enoxosa a súa esquisita sensibilidade burguesa.

O referido boletín loce ilustrado con caxtro gravuras e, ademais do referido editorial e diversas notas, aparece unha —R. Dieste na Academia— na que se louva a todo vapor (unha pretendida xustificación...?) a personalidade intelectual e as labours galegas do referido académico de Rianxo, pra findar de contado o comentarista:

...*E deu (Rafael Dieste) dúas conferencias, unha en galego e outra en castelán, tal como se lle solicitou no Museo Maside, na inauguración.*

Quer decir co elo, aténdonos ó comentarista, que o señor Dieste prestouse deliberadamente a falar nese intre, no idioma colonialista a pedido dalgún interesado en rexeitar o galego... esaitamente igual que Lorenzo Varela na sonada velada patriótica galega do Día de Galicia do 67 no Teatro Avenida desta capital, en que foi estrondosamente abucheadado por teimar falar en castelán...

En verdade, señor Seoane, e amizade aparte, meréz a pena regañar os dentes por un señor (o académico de Rianxo) que o único que fixo en trinta anos de cómodo exilio en Bos Aires, foi "Rojo farol amante"...?

E EVIDENTE, evidentísimo, que Lois Seoane posue unha grande virtude: Sere amigo dos amigos. Mais esta admirábel virtude de adhesión, de entrega total ós amigos, lamentábelmente mal empregada, lévao a mándalo a confundir as cousas... Por exemplo: a *delirante* dedicación no seu libro "Castelao Artista", ou o aínda máis *delirante*, o linar de "Historias de Emigrantes" de Neira Vilas...

De certo, degorámoslle a este pequeno valente boletín, feito, dirixido e pagado polo noso colega Lois Seoane, longos eisitosos anos de vida.

A VOZ DO POBO...

Chegou ás nosas mans un exemplar —o número 16— de "A voz do Pobo", órgano do Partido Comunista de Galicia. Atal reza o encabezamento. Como se deixa ver trátase dun pequeno boletín en tamaño doado como compre pra circular clandestinamente neste caso, no país galego.

Pero o asombroso é, que en tan pomposo marco agáchase ó ataque máis ruín e aleivoso ó Idioma Galego.

Todos os tídoos e subtídoos —doce en total— están escritos en galego, e os textos, na súa totalidade, en castelán... (?)

Co observado, xa non se trata ciquí, do tan meneado *bilinüismo* compartido, onde a carón dún texto en galego vai outro en castelán, non. Neste caso, o ataque leva toda a carga imperialista meseteira de asoballo e humillación... onde a nosa lingua aparece diminuída, ridículamente rotulada como en situación folclórica...

Cómo é posíbel, preguntamos, tolerar atal aldraxe á nosa lingua e diñidade como povo?

Esta sorte de pregunta temos de lla fagner a certos intelectuais "avanzados" que aínda sofren os efectos da doma...

OLLO O PEIXE...

Anda circulando pola nosa colectividade un quincenario denominado "Se Español" (cheira que fede...) que responde a un grupo de hespañóis esgallados de "Faro de España" órgano do franquismo na Arxentina.

Polo que se olla, a procedencia deste fato de hespañóis é pra nos ter á espleita... xa que a súa teima, que a iso andan, é filtrárense nas nosas Agrupacións Pro Centro Galego... (?)

No vergoñento asunto da Expo Feria Gallega, "Se Español" invita ó Centro Galego e a Embaixada franquista a lavárense as mans neste suxo asunto, facendo ó efecto, unha declaración pública... (?)

E cousa ben sabida, que os do grupo de "Se Español", como na Embaixada, coñecen ben o paño dos repudiábeis elementos responsábeis da fracasada española, como que son seus colegas... polo que, se algunha "aclaración" corresponde ela terá de vir dos organismos franquistas Casa de Galicia, Hospital Gallego e da Embaixada, que daí ven o ehoio...

Emporiso que, ollo ó peixe... que nós os galegos non aceitamos inxerenzas alleas nas nosas cousas... e menos de xentes que ren teñen en común conosco.

Que vaian ás súas entidades, que alí, sí, teñen ben onde

rañárense... No Hospital Español, ou na Sec. Española de Socorros Mútuos, por exemplo...

GORA EUZKADI...!!

O berro de Gora Euzkadi (¡Viva o País Vasco!) un patriota convertido nun facho humano, i envolteito nunha bandeira vasca, guindouse dende o derradeiro piso do frontón Anoeta de San Sebastián, no intre mesmo de se encetar o Sexto Campeonato Mundial de Pelota Vasca.

No palco de honor, estaba o Xeneralísimo ca súa impasíbel cara de pau... E nin pestanexou perante a dramática espetacular manifestación de repudio contra o imperialismo colonialista hespañol...

Agora estan a seren xulgados en Burgos, acusados de "bandidaxe y terrorismo" un fato de patriotas integrantes da orgaización nacionalista vasca ETA. Pra seis destes acusados, pídesse a pena de morte; pra dous cregos, penas de 70 e 6 anos respectivamente; e pró resto, o fiscal solicita penas que van dos 30 ós 60 anos...

O xuízo dos condenados fíxose a portas fechadas, sen permitir á prensa información algunha; e o proceso realizouse sen se axustar a normas xurídicas que garantizan a lexitima defensa dos acusados, nin se presentan testigos de cargo nin probas eficientes; simplemente axustándose ós sumarios policiais... (?)

"Bandidaxe y terrorismo" é a acusación destes bárbaros godos de forza e coitela que teiman afogar en sangue xenerosa as arelas de liberdade e independencia dos povos peninsulares...

COUSAS VEREDES...

Notizas de Madrid dan conta de que o Consello Superior das Cámaras de Hespaña ten decidido o envío dunha delegación comercial a URSS, co oxeto de estableceren contacto coa Cámara Comercial de Moscú.

Os representantes franquistas emprenderán viaxe brevemente pra con tempo estudaren cos soviéticos o xeito dun posíbel incremento da relación comercial que de tempo xa existe entre ditos países.

Cousas veredes, que non creedes... Franquistas e soviéticos nunha cordial aperta de compadres...

E o millón de hespañóis mortos nos campos de batalla en loita contra o feixismo... os pascados, os fusilados... os que apodrecen na cadea...?

Non sexamos inocentes...!

Loizenzo Frago

ALBANIA

Albania (28.000 kilómetros cuadrados e 2.000.000 de habitantes) é hoxe un dos países socialistas onde o incremento das forzas productivas é máis acelerado, onde as diferenciacións de xornas é máis pequena, e a capacidade de desenvolvemento e posibilidade de manter unha política de autodeterminación por parte dunha pequena nacionalidade é máis manifesta.

Albania foi un país domeado polo imperio turco durante cinco séculos. Os albaneses rematarían co xugo, despois dunha secular loita, no ano 1912 coma consecuencia da primeira guerra balcánica, acadando a independencia de Turquía. Durante a primeira guerra mundial foi ocupada por montenegrinos, serbios, franceses e gregos, pro no ano 1918 acadou de novo a independencia. En 1923 o presidente Amed Zogu fíxose co-roar rei co nome de Zogú I. Este era un fidel representante da situación interna no que os terratenentes e burgueses mantiñan á nación no máis profundo da idade Meia. En 1939 as tropas italianas invadiron o país instaurando no goberno ós feixistas que actuaban coma testarferos da política colonialista de Musolín. O pobo albanés respondería ó imperialismo feixista aliándose arredor do Partido Comunista Albanés e da súa política de fronte pra liberación nacional e social.

O Partido dos Traballadores (PC albanés) dirixido por Enver Hoxha fundouse na Conferencia de Tirana, realizada entre o 8 e 14 de setembro de 1941; dende íse intre a súa tarefa fundamental fo ligarse ás masas e persuadilas da xustiza da liña política do partido. Tivo trascendental importancia a liña do partido pra ces nacionalistas patriotas, o que lle permitiu avencellarse máis ó povo.

Dende un principio o partido orgaizou guerrillas urbanas que tiñan coma fin golpear o imperialismo (uns 100.000 soldados italianos e forzas feixistas albanesas) i erguer a conciencia das masas. A principio de 1942, trasladouse tamén a acción ó agro onde a guerrilla estaba composta por grupos de 50 a 60 homes (4 ou 5 nos cidades), acadando axiña a liberalización de pequenas áreas que a pouco

se írian agrandando a pesares dos esforzos das tropas italianas e feixistas albanesas. Na Conferencia de Peza, a que concuerriron comunistas e nacionalistas de disteradas correntes, perparábase a creación de Comités de Liberación en todas las vilas e rexións (dirixido polo Partido Comunista). Pra fins de 1942 as forzas guerrilleiras contaban cuns 2.000 combatentes, ademais dalguns milleiros máis nos corpos de autodefensa.

Na primeira Conferencia do Partido Comunista Albanés entre o 17 e 22 de Marzo de 1954, representantes de 700 membros do partido xuntáronse en Lebinot pra orgaizar a insurrección xeral e o Exército de Liberación Nacional Segundo o acordado na Conferencia do Partido se forman nise mesmo mes os primeiros batallóns e Estados Maiores rexionais; en Xullo xa asisten uns 20 batallóns e 30 unidades guerrilleiras.

A pesares de que os xermáns teimarian apuntalar a inminente derrota dos corpos italianos tamén estes serían esmagados e obrigados a cruzar a fronteira ca Xugoeslavia, onde dúas divisións albanesas colaborarían coa patriota deica o fin da guerra. O pobo i exército albanés demostraban como unha pequena nación e un exército reducido (cagou a ter un máisimo de 70.000 homes) con escasez de armas (as armas fornecírias o mesmo nemigo) era capaz de vencer a un gran nemigo en base a unha política xusta e popular.

Rematando. A Albania da que falamos no primeiro párrafo é o produto dunha política correita e da confianza que soupo esperar o Partido en cada home, e da xustiza da mesma; de comprender a necesidade de liberación nacional e social; e por sobor todo, de querer facer dunha sociedade feudal un país de vanguardia, un eixemplo luminoso pra todas as pequenas nacionalidades e traballadores do mundo que loitan pola liberación.

Sen dúbida, Albania cos seus 28.000 km² e 2.000.000 de habitantes, ca súa participación de masas no proceso productivo e crítico, con unha evolución e desenvolvemento incomparables é non só un eixemplo a non esquecer, senón que tamén, dino de imitar.

XAN DO VAL

MOVIMENTO OBREIRO

O 18 de Outubro uns 150 obreiros da "Megasa" (Xubia) que están en folga fixeron unha marcha deica e Ferrol, distante uns catro kilómetros. Unha vegada na cidade concentráronse frente ó Edificio Sindical onde esteriozaron as súas protestas polos baixos xornas que perciben, así coma as xustas pretensións que recraman.

— oOo —

Os traballadores da "Peninsular Maderera" fixeron o 17 unha folga en sinal de advertencia á empresa, que pretende asoballar as reivindicacións conquerdas polos obreiros despois de 37 días de baril loita.

A "Peninsular Maderera" impuxo un día de sanción a todo o persoal pola folga laboral do 17; tamén pediu permiso pra despedir a 6 obreiros, dos cales 3 son enlaces sindicais. Os despedidos asegun a dirección é por falla de respecto e de consideración pra ca dirección da empresa...

E importante destacar que a maderera ten un plantel de 480 traballadores, que en moitas oportunidades deron mostra da súa capacidade de loita e profunda unión. Si tiveramos que engadir algo é dito, sería: ... ¡Galiza está con vosco!... ¡Adiante!

— oOo —

O día 20 de Outubro quedou solucionada a folga que mantían os traballadores de 46 empresas subsidiarias da "Astano". Os traballadores que abranguen as devanditas empresas é de 3025. O remate da folga debeuse a que as reivindicacións dos obreiros foron en parte satisfeitas; as reivindicacións que pedían eran melloras sociais e de xornas.

— oOo —

Tamén no Ferrol, 5.000 traballadores da "Bazan" pararon coma consecuencia da detección do presidente da "Sección social del Sindicato del Metal" Rafael Piliado Lista. Os obreiros sómente reiniciaron as tarefas cando deixouse en liberdade ó dirixente do gremio.

Expo Feria Gallega Perante a Xustiza

É de dominio público e aldón que sobor do bon nome de Galiza e os galegos neste país, betou un fato de irresponsábeis desleigados dirixentes do Hospital Galego e Casa de Galicia, manexados e fozados por elementos hespañóis franquistas coa mascarada india da Expo-Feria Gallega 70, onde se desfigura a auténtica imaxe de Galiza con xitanerías e outras procedencias hispánicas que ren teñen que veren coa nosa Terra.

É evidente, que estes irresponsábeis individuos indios de levaren o nome de galegos contaban co caudal, coa concurrenza masiva da colectividade galega pró logro dos seis fins. Mais a colectividade galega non lles respondeu, refugounos, facéndolle o valeiro máis absoluto, o que os levou ó fracaso máis escandaloso.

Agora son levados perante a Xustiza arxentina pra daren conta dos seus repudiábeis actos.

A Unión Argentina de Artistas de Variedades deu a coñecer unha declaración na que espresa o seu repudio ós orgaizadores da Expo-Feria Gallega 70. Entre as consideracións denuncia unha deuda de 6.700.000 pesos, atepándose entre os damnificados Francisco Marrocan e a súa orquesta, o ballet de Elena de la Serna, Los Tarantos, Silvia Alejandra, Soledad Romero, Antonio Herrera, Pirulez, Juan José Cortés, Carlos Mantilla, Lalo Cipriani, Elli Caroli, Bety Duggan e outros artistas.

Advirte a citada entidade que quer deixar fehacientemente establecido, que nin o señor Alberto J. Armando, nin a Ciudad Deportiva teñen ren que ver nestes "feitos", finando a súa declaración coa decisión de elevar as correspondentes denuncias no Secretario de Trabajo co fin espreso de encetar as accións legais correspondentes.

DE LA PRENSA de 12-11-70

XUSTIZA E DESENROLO

XOHANA TORRES Premio "Galicia" 1970

No noso país existen, sería negar a realidade dicir que coexisten dous xeitos de estrutura económica. Esta dualidade económica se refreixa, por forza, nos demais aspectos da sociedade galega, tal como ser a cultura, lingua, política... é dicir en todos os xeitos de manifestación colectiva e suxetiva. Esta dualidade económica amosa dous graus de evolución do desenvolto das formas produtivas. Por unha banda temos unha economía feudal-artesán, chantada no agro; e pola outra banda, unha economía capitalista, illada nos seus redutos urbanos, insolidaria co mundo labrega e sen un área consumidora e produtora positiva. Pro fagamos un pouco de historia...

O oláremos a economía galega no proceso histórico, recolemos que a estrutura económica de Galicia e demais pobos da península (e tamén a meirande parte da Europa) percorre idénticos procesos deica o século XV. Galicia está nise intre a desenvolver a primeira xeira do capitalismo, o mercantilismo, o traveso da eliminación da nobreza como forza que era de contaxento da expansión da burguesía villega. O desgaste da nobreza produciuse como remanencia do desenvolto das forzas produtivas e a súa incapacidade prá dirixir. O punto culminante que chega a adequirir iste proceso en Galicia son as revolucións irmandiñas do século XV. Logo, o proceso detense, cáseque se podería dicir que recua na historia. ¿Cales son os motivos deste recuar na historia?

No reinado de Fernando e Sabela de Castela, o noso país perde a súa autodeterminación. Galicia ve estragar toda a súa super-estrutura (nobres deserrados e decapitados, bispos e abades substituídos, perda do voto nas Cortes, implantación da Inquisición, adiantados- estrangeiros pra nos gobernaren) nun curto proceso e dun xeito inesperado pra moitos por carecer dun carácter épico. Non poido haber unha resistencia astellada de todas as forzas do pobo galego xa que a nobreza no intre era in-

capaz de dirixir o desenvolto das forzas produtivas e o mercantilismo inda era moi flebe. Os reis de Castela decataronse da coxuntura que estaba a vivir Galicia proba delo é que só enviaron cen lanzas pra "doma e castración do Reino de Galiza".

A partir da súa perda de autodeterminación as forzas produtivas de Galicia desenvolveronse moi cativamente, e xa dun xeito dual. Dualidades que responden á que o imperialismo colonialista hespañol ou castelán, pro caso e o mesmo, inda non poido rematar a colocación do pobo galego; e dicir asimilaren á sociedade. Xa que si se houbera rematado a asimilación hoxe Galicia estaría incorporada quantitativamente a estrutura económica capitalista, que é a que priva no Estado Hespañol.

Cando falamos de remate dun proceso, que depende fundamentalmente n-iste caso de estragar as forzas produtivas do campesiñado galego e incorporar a súa área económica ó mercado capitalista, é importante dexergar que a estrutura económica galega é o elemento esencial sobor o que se apoian: as relacións sociais e a cultura do pobo galego, en definitiva a idiosincracia do home galego. Entón, temos nos que apoiar ó sistema económico que estraga á sociedade galega como base dun teórico desenvolto das forzas produtivas ou temos outro camiño que nos permita transformar a sociedade galega, basándonos nos elementos positivos, nunha sociedade onde se podan desenvolver totalmente as forzas produtivas e o mesmo tempo eliminar os atricos existentes hoxe na nación galega?

O coñecido economista M. Beiras no seu libro "El desarrollo en la Galicia rural" dinos concretamente que o mundo rural galego ten elementos positivos pro seu paso ó socialismo. Eu diría máis, o mundo galego só ten unha oportunidade de existir i é ó traveso de transformar a estrutura económica

feudal-artesán nunha estrutura superior que permita, apoiándose nos elementos positivos da estrutura denanterior, acadar un réxime social i económico desenvolto. O capitalismo como oportunidade de desenvolver e transformar á nosa economía é un imposible doado o grau de desenvolto e poder do imperialismo (falo do capitalismo como alternativa pra desenvolver as formas produtivas ó traveso dunha burguesía nacional) e, ademais porque ó pobo galego lle non intresa unha burguesía nacional que xa amostrou, sobexamente, ser incapaz de dirixir, ou querer dirixir o proceso histórico.

Resumindo, Somentes a socialización da economía labrega eun carácter científico pódenos permitir un traxo desenvolto das forzas produtivas. Xa que logo, falar de socializar a economía labrega, significa coeivitar tamén todos os meios de produción da nación, único xeito de acadar unha integración de todos os sectores no proceso nacional-revolucionario.

A socialización no se pode doar en Galicia namentras que o pobo galego non se poda autodeterminar. E dicir, que o primeiro paso no noso proceso de desenvolto está doado por: a independencia político-económica do imperialismo colonialista, representado niste caso polo Estado Hespañol.

Rematando: é evidente que o campesiñado non ten a capacidade histórica pra dirixir o proceso revolucionario, nin a ideoloxía, do cal despréndese que ten que ser outra clas a vanguarda do proceso. E non cabe a menor dúbida, que esa clas non pode ser outra que a clas obreira. Somentes por meio dunha alianza obreiro-campesiña poderase acadar a autodeterminación do pobo galego e a instauración dunha democracia de novo tipo, encamiñada a socializar os meios de produción pra deste xeito promover un desenvolto pleo das forzas produtivas e unha auténtica xustiza social.

MANOEL DA FUSQUENLLA

OS SUBERSIVOS

Vai pra dous anos que estivo en Bós Aires, invitado pola Comisión dos Xogos Froraes, o escritor galego Xosé Lois Méndez Ferrín, deixando entre todos nós unha grata lembranza, tanto pola súa sinxela, coma pola súa aitude de compromiso co pobo galego, co futuro de Galicia. Facemos ista lembranza xa que Méndez Ferrín por ista aitude ía a ser condenado; as escusas pro caso, foron un certo subersivo libro a elaborar, asegún as autoridades franquistas.

Pro acareamos: pró goberno hespañol falar da realidade é faer subersión, ser galego é estar no subersión, e se un ten a oportunidade de chegar a determinado nivel intelectual, i é galego, entón si, con seguridade, é un subersivo. A proba do dito está en que nos dous derradeiros anos foron xulgados ou condenados intelectuais galegos da sonda de Patiño, Illa Couto, Manoel María Rareira, etc.; é cónsua estrana, a pesares da disparidade de opinións de todos íes..., todos eran subersivos.

Méndez Ferrín foi nado no ano 1938. Cursou en Compostela, na Facultade de Filosofía e Letras, Filoloxía Romá na cal se li-

cenciou. E sería cadeiradego desta assinatura deica a súa prisión, acontecida fai uns meses. Xosé Lois Méndez Ferrín detéase coma escritor i estudoso. Publica en 1957 "Voce na neboa (poemas); nise mesmo ano publica "Nove historias" (contos), co que acadou o premio Cao Turnes; en 1958, "Perceval é outras historias" (contos); no 1961 "O crepúsculo e as formigas" (contos); no 1964, "Arrabaldo do Norte" novela; "O cancionero de Pero Meogo", estudo, no 1966. Istes derradeiros catro tidós foron publicados por Galaxia.

Méndez Ferrín fica dende Setembro en prisión. Primeiro cumprindo a cadea na prisión da Cruña, e dende fai algunhas semanas na de Sanxoa (España). Non só foi condenado a dous anos de prisión, senon que tamén a 100.000 pesetas de multa, e, o que é máis noxento aínda, a dez anos de inhabilitación pra exercer a súa profesión.

Coidamos que Méndez Ferrín é hoxe máis que un escritor en cadea, a mostra do asafio con que o Estado Hespañol persigue i estraga todo intento de mostrar unha cultura con carácter verdadeiramente galego. Por elo

non queremos nin podemos deixar de berrar deica a Méndez Ferrín se lle faga xustiza, deica ó pobo galego se lle trate coma corresponde a unha nacionalidade elaburada e desenvolto, moito denantes de aquela que teñen de seu és que o xulgan e asoballan. Dai que entendemos que calquera sexa a nosa bandeira política particular, coma galegos temos que ollar en Méndez Ferrín a inxustiza secular pra co noso pobo e facer dil a nosa bandeira de loita.

Edoardo S. Millares...

(Ven da páx. 11)

máis brilantes que rexistra a historia do centro, apunta a percurar, que nen un só dos puntos cotidos no programa de goberno do ano 1968, ficara sen concretárese nunha afervoada arela de xustificar que as promesas tiñan sido algo máis que iso.

"... E a min, e ós meus compañeiros de Xunta Directiva, comprirá darnos termo a todo canto ele deixa encetado, mesmo pra que a continuidade da obra materialícese en feitos abundosos que fagan o beneficio de todos os asociados."

E máis adiante manifestou:

"... Afirmo tamén, que nesta casa a perenidade do sentimento galego será total e absoluta. O quer asía a Xunta Directiva, e receraman as Agrupacións de socios, o afirman a diario os milleiros de persoas que se moven neste noso santuario.

"O exemplo elocuente da obra cultural e patriótica realizada na mística de quenes nos elixiron, é a millor rúbrica que se pode elixir. Seguiremos editando libros, dando senso de galeguidade á nosa revista apoiáremos todas as disciplinas da cultura que honran a Galicia e a Arxentina, e non escatimaremos esforzo pra que o Instituto Arxentino de Cultura Galega poida cumprir doadamente o gran labor a que está chamado."

Sembranza de Xohana Torres

A pesares de non sere abundosa a produción literaria de Xohana Torres a actual gañadora do Concurso Literario de Novela en Lingua Galega patrocinado polo Centro Galego de Bos Aires, ten consagrado xa un nome nas letras galegas como poeta e como autora teatral e de coxos pra nenos.

O seu primeiro libro de versos "Do sulco", foi publicado fai xa uns anos... No 1966, conquiriu o Premio de Teatro "Castelae" coa obra "Do outro lado de Iber", ficando finalista o seguinte ano con "Un hotel de primeira xunto ao río", no mesmo concurso.

E autora, asimesmo, de conto infantil "Polo mar abaixo van as sardiñas" e verteu do catalán ó galego "O abeto valente" e "Unha nova terra".

Xohana Torres mora en Vigo de fai anos, i estudou Filosofía e Letras en Santiago.

A súa novela premiada agora, "Adiós a María", ven sendo unha obra que ten un entranável fondo social, é propio tempo que a arelada confianza no porvir. A narración cunha temática e desenvolto pertence ó noso tempo actual, é de máis inxel, i está doadamente desenvolto.

Tratase do relato que fai unha rapariga galega de quince anos que mora nunha cidade do noso país, e vai contando, demoradamente, as dificultades e angurias porque pasa a súa familia, e mesmo ela, por mór do desemprego de seu pai e posterior emigración a Franza.

"Adiós a María" ten todos os perfis e a técnica da novela iberoamericana contemporánea que tanto impera hoxe no mundo das letras.

As Eleicións do Centro Galego

A xornada cívica vivida pola nosa coeividade co gallo das eleccións do Centro Gelego no derradeiro mes de outubro, abrangue unha sinificación que val moito máis alá dunha sinxela loita electoral entre agrupacións rivales. Nefuto, as circunstancias vividas pola nosa colonia despois do mes de outubro de 1966 cando por mor dunha narcotizante confianza derrotista e de unha presa de factores favorables logrou a fracción entreguista antipatriótica gañar unha elección que lle possibilitou o virtual manexo discrecional da nosa meirande entidade representativa determinaron o inmediato avicere das enerxías patrióticas xacentes foron o pulo dinamizador do grandeiro movemento de recuperación encamiñado e restaurar o estragado patrimonio material ameazado de derrube e ademais da dinidade e ben nome da coeividade, agravado de cele pola inercia degradante e o servilismo antipatriótico des mandamáis de turno.

O Centro Galego de Bos Aires, a entidade representativa da emigración galega no exterior, cos seus 110.000 asociados e unha atención médico asistencial de acción social, e apoio á nosa cultura como non cumpre ningunha institución semellante, constitui unha nidia proba da capacidade de superación do noso povo cando aitta ceibe de penaxentos e ataduras alleas. Apesares de funcionar nun país de economía en crise non somentes reflicta un bon estado económico senon que ademais acéitase a encetar un plan de

gredario de Cultura do Centro Galego, señor Valentin Fernández.

Antre as numerosas obras presentadas compre destacar pola súa xerarquia literaria as seguintes: "A vida probe", "Devaneando polo inferno", "Nidia", "O longo vran da nostalgia", "O mesón do birolio", "O chan", "O silencio redimido", "Os de sempre" e "Xente ó lonxe".

Se a teima dos directivos do Centro Galego de Bos Aires é co-laborar no rexurdimento da narrativa na nosa lingua, o resultado non pode sere máis falagador, xa que, ademais do prestixio que no mundo galego i en Hespaña concitou este Certame Literario, as editoriais galegas Galaxia e Castrelos de Vigo, apréstanse a editaren algunhas das obras presentadas ó devandito concurso.

E por elo, que este sinificativo acontecemento cultural artellado e posto en marcha polo Centro Galego de Bos Aires, recerama continuidade. Que non fique nun fermoso feito illado, pra lembrar... senon o enecto dunha xeira plea do rexurdimento cultural de Galicia; i é así que sería ben dire pensando nunha próxima convocatoria pró Concurso Literario 1971, o que viría a reforzar con novas e valiosas aportacións á nosa literatura e idioma, o cistoso Concurso que fina de se celebrar, e así sucesivamente.

O IMPERIO DO...

(Ven da páx. 19)

no mesmo baño de sangue e non embargantes téimase no mesmo erro histórico, na mesma insensata devoción dogmática a un ideal patriótico que leva aparelhada violencia, sumisión, tiranía.

Debía xa ser hora de que os políticos de sequero, como decía Castela, se foran decatando de que no molde estruturador da España centralista non cabe ningún réxime do signo liberal e democrático, o que soio pode ser posibel co desmantelamento do poder ausolutista do centralismo reacionario; máis nós non creemos en tal posibilidade, porque nin a pensan nin a sinten; de ahí que ós galegos somentes nos queda unha alternativa: loitar, loitar e loitar ata que os irrenunciabéis dereitos de autodeterminación da nación galega sexan total e pleamente recoñecidos onde gueira e coeividade.

